Hak Düşürücü Değil, Zamanaşımı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 9. Hukuk Dairesi	28.04.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/9245	2026/3955	MÖHUK 24, 27, Anayasa 153, 7036 s. K. 3/17

ÖZET

Yurt dışında çalışan işçinin alacak davasında seçilen yabancı hukuk uygulandı. Yargıtay, o ülke iş kanunundaki bir yıllık sürenin zamanaşımı olduğunu, arabuluculuk ve salgın sürelerinin gözetilmesi gerektiğini, önceki içtihada güvenen işçi aleyhine vekâlet ücretinin hatalı olduğunu belirterek bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/yurt-disi-isci-yabanci-is-kanunu-zamanasimi-2026-3955/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

9. Hukuk Dairesi 2025/9245 E. , 2026/3955 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2023/2309 E., 2025/2261 K.

DAVA TARİHİ : 14.09.2020

İLK DERECE MAHKEMESİ : ... 24. İş Mahkemesi

SAYISI : 2022/621 E., 2023/130 K.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı taraf vekillerince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildi.

Davacı vekilince temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılmasının istenilmesi üzerine, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 28.04.2026 Salı günü tayin edilerek taraflara tebligat gönderilmiştir.

Duruşma günü davacı vekili Avukat ..... ile davalılar vekili Avukat ..... geldiler.

Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi.

Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalıya ait yurt dışındaki işyerlerinde 14.08.2009-21.07.2020 tarihleri arasında mekanik kısım şefi olarak çalıştığını, çalışma süresi boyunca fazla çalışma yaptığını, hafta tatilleri ile ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışmaya devam etmesine rağmen söz konusu çalışmalarının karşılığının ödenmediğini ileri sürerek yıllık ücretli izin, ücret, prim, fazla çalışma ücreti, hafta tatili ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı ... İnş. Yat. San. ve Tic. AŞ vekili cevap dilekçesinde; davacının müvekkili Şirkette çalışmadığını, zamanaşımı def'i ve husumet itirazında bulunduklarını, iddia edilen ücretin fâhiş olduğunu, dava dilekçesinden anlaşıldığı üzere davacının proje bazlı ve belirli süreli iş sözleşmesi ile çalıştığı anlaşıldığından, infisah eden sözleşme hükümleri gereği tazminat talep edilmesinin mümkün olmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Davalı ... AŞ vekili cevap dilekçesinde; davacının müvekkili Şirkette çalışmadığını, zamanaşımı def'i ve husumet itirazında bulunduklarını, davacının dava konusu etmiş olduğu alacak kalemlerinin çalıştığı ülke mevzuatına göre değerlendirilmesi gerektiğini, davacının ücret seviyesinin bordrolarda gözüktüğü gibi olduğunu ve ödenmeyen ücret alacağı bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI
İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; somut olaya Türk hukukunun uygulanması gerektiği, davacının fazla çalışma, hafta tatili, genel tatil ve ücret alacaklarının bulunduğu ancak yıllık ücretli izin ve prim alacağının bulunmadığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının tüm çalışmasının ... ülkesinde geçtiği, somut olayda uygulanacak hukukun yurt dışı iş sözleşmesinin bulunduğu dönemde seçilen hukuk, bunun dışında kalan dönemlerde ise mutad işyeri hukuku olan ... hukukunun uygulanması gerektiği, bu yönde alınan bilirkişi heyeti ek raporunun dosya kapsamın uygun olduğu gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine ve davalılar vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili temyiz dilekçesinde;

a. Daha sıkı ilişkili hukuk olduğundan Türk hukukunun uygulanması gerektiğini,

b. Bordroların hileli olduğunun kabul edilmemesinin hatalı olduğunu,

c. Bölge Adliye Mahkemesi tarafından verilen kararın ... hukukuna göre de hatalı olduğunu, ... hukukunda indirim ve zamanaşımı uygulaması olmadığını,

d. Fazla çalışma ücreti hesabında Şirket iç yazışmalarının dikkate alınmamasının hatalı olduğunu,

e. Prim alacağı hükmedilmemesinin yerinde olmadığını,

f. Yıllık izin ücretinde eksik hesaplama yapılmasının hatalı olduğunu,

g. Davacı aleyhine vekâlet ücreti ve yargılama giderine hükmedilemeyeceğini ileri sürmüştür.

2. Davalı ... İnş. Yatırım San. ve Tic. AŞ vekili temyiz dilekçesinde;

a. Müvekkili Şirkete husumet yöneltilemeyeceğini,

b. Davanın ... hukukuna göre zamanaşımına uğradığını,

c. Davacının hizmet süresinin kabul edilemeyeceğini,

d. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda temel alınan ücretin gerçeği yansıtmadığını,

e. Davacının yapmış olduğu hafta tatili ve fazla çalışmaların karşılığının bordrosunda yansıtılarak ödendiğini,

f. Davacı lehine ulusal bayram ve genel tatil günü ücreti hesaplanmasının kabul edilemeyeceğini,

g. Davacının yıllık izinlerini kullandığını ve kullanmadığı izin karşılığı ücretin ödendiğini ileri sürmüştür.

3. Davalı ... AŞ vekili temyizi dilekçesinde;

a. Müvekkili Şirkete husumet yöneltilemeyeceğini,

b. Davanın ... hukukuna göre zamanaşımına uğradığını,
c. Davacının hizmet süresinin kabul edilemeyeceğini,

d. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda temel alınan ücretin gerçeği yansıtmadığını,

e. Davacının yapmış olduğu hafta tatili ve fazla çalışmaların karşılığının bordrosunda yansıtılarak ödendiğini,

f. Davacı lehine ulusal bayram ve genel tatil günü ücreti hesaplanmasının kabul edilemeyeceğini,

g. Davacının yıllık izinlerini kullandığını ve kullanmadığı izin karşılığı ücretin ödendiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, uygulanacak hukuk, davacının çalışma sürelerine ilişkin alacak taleplerinin yerinde olup olmadığı, ispatlanıp ispatlanamadığı, yıllık ücretli izin, prim ve zamanaşımı noktasında toplanmaktadır.

1. Anayasa Mahkemesinin 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un (5718 sayılı Kanun) 27/1 hükmünün iptaline dair 10.03.2025 tarihli ve 32837 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 05.11.2024 tarihli ve 2023/158 Esas, 2024/187 Karar sayılı iptal kararının uyuşmazlığa etkisinin ele alınması gereklidir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın (Anayasa) 153/1 hükmünde herhangi bir denetim yolu tanınmamış ve Anayasa Mahkemesi kararlarının kesin olduğu belirtilmiş, 153/5 hükmünde ise "İptal kararları geriye yürümez." kuralına yer verilmiştir.

Türk anayasal sisteminde, Devlete güven ilkesini sarsmamak ve ayrıca Devlet yaşamında bir kargaşaya neden olmamak, kazanılmış hakları korumak için iptal kararlarının geriye yürümezliği kuralı kabul edilmiştir. Böylece hukuksal ve nesnel alanda etkilerini göstermiş, sonuçlarını doğurmuş bulunan durumların, iptal kararlarının yürürlüğe gireceği güne kadar olan dönem için geçerli sayılması sağlanmıştır.

Anayasa'nın 153. maddesine göre Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Anayasa Mahkemesinin 05.11.2024 tarihli iptal kararında kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş olup iptal kararında öngörülen yürürlük tarihinden önce 04.06.2025 tarihli ve 7550 Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 18. maddesi ile 5718 sayılı Kanun'un 27. maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle herhangi bir yasal boşluk gerçekleşmemiştir. Ayrıca belirtmek gerekir ki yapılan kanun değişikliği niteliği itibarıyla maddi hukuka ilişkin bir düzenleme olduğundan yalnızca yürürlüğe girmesinden sonra ortaya çıkan hukuki olgu ve ilişkilere uygulanabilir. Yürürlüğünden önce ortaya çıkan olaylar ve hukuki ilişkiler, ortaya çıktıkları tarihte yürürlükte bulunan kanun hükümlerine tâbidir.

Yukarıda belirtildiği üzere Anayasa'nın 153. maddesinde düzenlenen geriye yürüme yasağına ilişkin hükmün amacı, kazanılmış hakların korunması ve hukuki güvenliğin sağlanmasıdır. Bununla birlikte ceza ve vergi gibi birey ile Devlet arasındaki ilişkilerde bireyin lehine olarak geriye yürümeden söz edilebilir ise de özel hukuk ilişkilerinde özellikle sona ermiş bir iş sözleşmesinden doğan hak ve borçları ortadan kaldıracak veya önemli ölçüde değiştirecek şekilde geriye yürüme, kazanılmış hakları ortadan kaldıracağı gibi hukuki güvenlik ilkesini ve mülkiyet hakkını da ihlal edecektir. Ayrıca, Anayasa'nın 153. maddesine göre Anayasa Mahkemesi bir kanun hükmünü iptal ederken kanun koyucu gibi hareketle yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi kararının gerekçesinin kanun hükmü olarak uygulanması da mümkün değildir. Kaldı ki bir an için Anayasa Mahkemesinin sözü edilen iptal

kararı sonucu 5718 sayılı Kanun'un 27/1 hükmünün uygulanmasının mümkün olmadığı düşünülse bile aynı Kanun'un 24. maddesi ve 27/2 hükmü uyarınca da hukuk seçimi imkânı bulunduğundan ve 27. maddenin iptal edilmeyen 4. fıkrası da dikkate alındığında; daha sıkı ilişkili hukukun uygulanması söz konusu olamayacaktır.

İş sözleşmesinde yabancılık unsuru bulunması hâlinde, uygulanacak hukukun belirlenmesi açısından, uyuşmazlık döneminde yürürlükte bulunan 5718 sayılı Kanun'un 27/1 hükmünün uygulanmasına ilişkin ilke ve esaslar Dairemizin 24.05.2023 tarihli ve 2022/16187 Esas, 2023/7655 Karar sayılı kararında açıklanmıştır.

Somut dosyada davacının 14.08.2009-21.07.2020 tarihleri arasında davalı işverenin yurt dışında bulunan işyerlerinde çalıştığının iddia edildiği, davacının tüm çalışmasının ...'da geçtiği ve bu çalışmasına ilişkin olarak 12.08.2009-12.02.20 10... .12.2015-28.06.2016 tarihli yurt dışı iş sözleşmelerinde hukuk seçiminin mevcut olduğu, Dairemiz uygulamasına göre aynı ülkede iki çalışma dönemi arasında makul süre olarak kabul edilebilecek boşluk bulunması hâlinde hukuk seçiminin aynı ülkede devam eden çalışmaya sirayet etmesinin mümkün olduğu, davacıya ait yurt dışı giriş çıkış kayıtlarında makul süre kabul edilebilecek boşluklar olduğu anlaşılmakla Bölge Adliye Mahkemesi tarafından davacının tüm çalışma süresine seçilen hukuk olan ... hukukunun uygulanmasında bir isabetsizlik bulunmamaktadır.

2. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre taraf vekillerinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

3. Somut uyuşmazlığa uygulanan ... Federasyonu İş Kanunu'nun uyuşmazlık konusu dönemde yürürlükte bulunan 392. maddesi; “Çalışan, hakkının ihlal edildiğini öğrendiği veya öğrenmesi gerektiği günden itibaren üç ay içinde bireysel iş uyuşmazlığının çözümü için mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.

Çalışan, ücretlerin ve diğer ödemelerin ödenmemesi veya eksik ödenmesine ilişkin bireysel işçi ihtilaflarının çözümü için, işten çıkarılma nedeniyle ödenmesi gereken ücretlerin ve diğer ödemelerin yapılmaması veya eksik ödenmesi de dahil olmak üzere, bu tutarların ödenmesi için belirlenen tarihten itibaren bir yıl içinde mahkemeye başvurma hakkına sahiptir. (03.07.2016 tarihli Kanun ile değişiklik yürürlüğe girmiştir)

İşveren, çalışanın işletmeye verdiği zararın tazminine ilişkin uyuşmazlıklarda, zararın tespit edildiği tarihten itibaren bir yıl içinde mahkemeye gitme hakkına sahiptir.

Bu maddede belirtilen sürelerin geçerli bir nedenle kaçırılması durumunda, bu süreler mahkeme tarafından tekrar başlatılabilir.” şeklindedir.

Dairemizce daha önce bazı kararlarda, ... Federasyonu İş Kanunu'nun mahkemeye başvurma sürelerinin düzenlendiği 392. maddesinde belirtilen sürelerin, hak düşürücü süre olduğu belirtilmişse de yeniden yapılan değerlendirmede bu sürelerin zamanaşımı süresi niteliğinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Somut uyuşmazlıkta, davacının ... hukukuna tâbi çalışmasının sona erdiği tarihte yürürlükte olan ... Federasyonu İş Kanunu'nun 392. maddesi uyarınca uygulanması gereken zamanaşımı süresi bir yıldır. Buna göre talep edilen alacaklar bakımından 392. madde çerçevesinde değerlendirme yapılarak bir yıllık zamanaşımı süresinin dolup dolmadığı belirlenmelidir.
İş sözleşmesinin sona ermesine bağlı olmayan ulusal bayram ve genel tatil, fazla çalışma ve hafta tatili alacakları belirsiz alacak davası şeklinde talep edilmiş olup bu alacaklar bakımından zamanaşımı süresi her bir aya ait alacağın muaccel olduğu tarihten itibaren bir yıldır. Dosya kapsamından davanın 14.09.2020 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır. Davalı taraf cevap dilekçesinde usulüne uygun şekilde zamanaşımı def'inde bulunmuştur. Ulusal bayram ve genel tatil, fazla çalışma ile hafta tatili ücretlerinin her bir aya ait alacağın muaccel olduğu tarihten itibaren bir yıllık sürenin geçmesiyle zamanaşımına uğrayacağı gözetildiğinde, Bölge Adliye Mahkemesince hükme esas alınan bilirkişi heyeti ek raporunda dava tarihi yerine arabuluculuk başvuru tarihi olan 04.08.2020 tarihinden önceki bir yıllık sürede muaccel olan alacaklar yönünden hesaplama yapılması ayrıca covid 19 salgını nedeniyle uzayan sürelerin ve arabuluculukta geçen sürelerin nazara alınmaması hatalıdır.

4. Ayrıca dava tarihinin 14.09.2020 olduğu gözetildiğinde ... hukuku zamanaşımının uygulanması sonucunda reddedilen miktar da dâhil edilerek Dairenin önceki uygulamasına güvenerek dava açan davacı aleyhine vekâlet ücreti ve yargılama giderine hükmedilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Davacı yararına takdir edilen 40.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davalılara, davalılar yararına takdir edilen 40.000,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davacıya yükletilmesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

28.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.